

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 210/2010-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 31. augusta 2010 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti H., K., zastúpeného advokátkou JUDr. Z. H., H., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Er 3560/01, za účasti Okresného súdu Prešov, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo H. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Er 3560/01 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Prešov p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Er 3560/01 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. H. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Prešov p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Prešov j e p o v i n n ý uhradiť H. trovy konania v sume 254,88 € (slovom dvestopäťdesiatštyri eur a osemdesiatosem centov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. Z. H., H., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. marca 2010 doručená s'ťažnosť H., K. (ďalej len „s'ťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. Z. H., H., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Er 3560/01.

Zo s'ťažnosti vyplýva, že s'ťažovateľ (ako oprávnený) doručil 28. júna 2001 súdnemu exekútorovi JUDr. M. F., Exekútorský úrad v S., návrh na vykonanie exekúcie pre vymoženie sumy 180 000 Sk s príslušenstvom proti povinnej na základe exekučného titulu – vykonateľného rozsudku okresného súdu č. k. 10 C 289/00-39 z 13. júna 2000 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Co 13/01-79 z 11. apríla 2001. Súdny exekútor doručil 19. júla 2001 okresnému súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v súlade s ustanovením § 44 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len

„Exekučný poriadok“), na základe ktorej okresný súd poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie sp. zn. Ex 3716/2001. Dňa 31. júla 2001 bolo sťažovateľovi doručené upovedomenie o začatí exekúcie sp. zn. Ex 3716/2001 z 27. júla 2001. Na základe oznámenia súdneho exekútora sťažovateľ zistil, že povinná podala proti exekúcii námietky súdnemu exekútorovi, ktorý ich okresnému súdu zaslal 8. augusta 2001.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza:

„Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 Ústavy sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (II. ÚS 79/97, I. ÚS 70/98).

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci je potrebné zobrať do úvahy skutkový stav veci a platnú právnu úpravu relevantnú pre rozhodnutie, ako aj právnu povahu (charakter) veci.

Predmetom konania na Okresnom súde v Prešove v exekučnej veci vedenej pod sp. zn. Er 3560/01 je rozhodovanie súdu o námietkach povinnej podaných proti exekúcii.

Platná právna úprava relevantná pre rozhodnutie vo veci je obsiahnutá v ust. § 50 zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

Rozhodnutie súdu o námietkach povinnej proti exekúcii nepredstavuje taký stupeň právnej zložitosti, ktorý by odôvodňoval viac ako 8-ročnú dĺžku posudzovaného konania.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa v preskúmanej veci, je potrebné uviesť, že sťažovateľ ako oprávnený v exekučnom konaní neprispel žiadnym spôsobom a ani v žiadnom rozsahu k 8-ročnej dĺžke súdneho konania.

Sťažovateľovi do dnešného dňa nebola doručená v uvedenej exekučnej veci žiadna výzva Okresného súdu v Prešove, na ktorú by mal sťažovateľ reagovať.

3. Tretím kritériom pri zisťovaní, či nedošlo k zbytočným prietahom v súdnom konaní sp. zn. Er 3560/01 je postup samotného Okresného súdu v Prešove.

V exekučnej veci sťažovateľa Ex 3716/2001, Er 3560/01 začalo exekučné konanie dňa 28. júna 2001 doručením návrhu na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi.

Sťažovateľ nemá vedomosť o tom, aby Okresný súd v Prešove do dnešného dňa rozhodol o námietkach povinnej proti exekúcii, zaslaných okresnému súdu dňa 8. augusta 2001.

Sťažovateľ má zato, že dobu od 8. augusta 2001 do dňa podania tejto ústavnej sťažnosti, čo je viac ako 8 rokov, nemožno označiť inak ako zbytočnými prietahmi v súdnom konaní Okresného súdu v Prešove.“

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti uviedol, že okresnému súdu 16. novembra 2009 adresoval sťažnosť na prietahy v konaní, na ktorú predseda okresného súdu odpovedal prípisom sp. zn. Spr 2291/09 zo 16. decembra 2009, v ktorom uviedol, že po pripojení spisového materiálu zistil, že vec bola vybavená v decembri 2009. Súčasne predseda okresného súdu uviedol, že vec bude sledovať až do jej právoplatného skončenia. Sťažovateľ vzhľadom na uvedené však namieta, že „do dnešného dňa nebolo rozhodnutie okresného súdu o námietkach povinnej v exekučnej veci doručené právnej zástupkyňi sťažovateľa, ktorá bola splnomocnená na právne zastupovanie v celom konaní“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Okresný súd v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. Er 3560/01 porušil základné právo H., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. Er 3560/01 prikazuje konať vo veci bez zbytočných prietahov.

3. H. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 6 000 € (slovom šesťtisíc eur), ktoré je Okresný súd v Prešove povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. H. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 254,88 €, (slovom dvestopäťdesiatštyri eur a osemdesiatosem centov), ktoré je Okresný súd v Prešove povinný zaplatiť na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. Z. H., H. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Zároveň sťažovateľ v súlade s ustanoveniami § 50 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uviedol dôvody, pre ktoré sa domáha primeraného finančného zadostučinenia. V tejto súvislosti sťažovateľ uvádza:

„Sťažovateľ podal návrh na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi proti povinnej na zaplatenie sumy 180 000.- Sk s 3 % úrokom od 9. januára 1997 do 31. marca 1997 a so 17,6 % úrokom z omeškania od 1. apríla 1997 do zaplatenia a trov konania vo výške 16 000.- Sk.

Uvedený návrh podal sťažovateľ z dôvodu, aby v súdnej exekúcii bola jeho pohľadávka uspokojená v plnej výške a v čo najkratšom čase.

Nečinnosť okresného súdu pri rozhodovaní o námietkach povinnej proti exekúcii po dobu viac ako 8 rokov mohla spôsobiť, že povinná sa za túto dobu mohla zbaviť svojho majetku a exekučné konanie bude pre nedostatok majetku povinnej neúspešné.

Z toho dôvodu požaduje sťažovateľ aj primerané finančné zadostučinenie, ktoré vzhľadom na výšku vymáhanej pohľadávky a dobu nečinnosti okresného súdu predstavuje sumu 6 000 €.

Vzhľadom na zásadu spravodlivosti je sumu 6 000 € primeraná za dobu viac ako 8 rokov, počas ktorej sťažovateľ nemohol vymáhanú pohľadávku, ktorá ku dnešnému dňu činí viac ako 19 000 €, použiť na rozvíjanie svojej podnikateľskej činnosti.“

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 210/2010-14 z 20. mája 2010 ju prijal na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa a podpredsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Podpredsedníčku okresného súdu zároveň vyzval, aby sa vyjadrila k sťažnosti. Právna zástupkyňa sťažovateľa a podpredsedníčka okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Vo vyjadrení k sťažnosti č. 1 SprO 604/2010 a č. SprU 3004/2010 zo 14. júna 2010 podpredsedníčka okresného súdu uviedla namietaný priebeh konania takto:

„Vo veci bolo vydané poverenie po doručení návrhu dňa 20. 7. 2001. Následne súdu 8. 8. 2001 boli doručené námietky. Po rozhodnutí o oslobodení od platenia súdnych poplatkov, o námietkach bolo rozhodnuté uznesením 25 Er 3560/01-26 z 23. 3. 2010, proti ktorému bolo podané odvolanie dňa 13. 4. 2010.“

Ústavný súd predložil vyjadrenie podpredsedníčky okresného súdu na zaujatie stanoviska právnej zástupkyňi sťažovateľa, ktorá v tejto súvislosti v podaní z 2. júla 2010 uviedla, že *„Z vyjadrenia podpredsedníčky okresného súdu je zrejmé, že sťažnosť sťažovateľa je dôvodná a opodstatnená v celom rozsahu. Z uvedeného dôvodu sťažovateľ trvá na podanej sťažnosti.“*

II.

Z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 25 Er 3560/2001 ústavný súd zistil takýto priebeh konania:

Dňa 19. júla 2001 bol právnu zástupkyňou sťažovateľa (oprávneného) Exekútorskému úradu JUDr. M. F., S., doručený návrh na vykonanie exekúcie pre vymoženie sumy 180 000 Sk s prísl. Exekučným titulom bol vykonateľný rozsudok okresného súdu č. k. 10 C 289/00-39 z 13. júna 2000, ktorým bol potvrdený rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 2 Co 13/01-79 z 11. apríla 2001, ktorým bola povinnej uložená povinnosť zaplatiť sťažovateľovi (oprávnenému) sumu 180 000 Sk s 3 % úrokom od 9. januára 1997 do 31. marca 1997, s úrokom z omeškania vo výške 17,6 % od 1. apríla 1997 do zaplatenia zo sumy 180 000 Sk v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku a nahradiť oprávnenému (sťažovateľovi) trovy konania vo výške 16 000 Sk v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Okresný súd 20. júla 2001 poveril súdneho exekútora JUDr. M. F. vykonaním exekúcie na základe už citovaného vykonateľného rozsudku okresného súdu v súlade s § 45 ods. 1 Exekučného poriadku.

Dňa 8. augusta 2001 podala na okresnom súde povinná námietky proti exekúcii, pričom žiadala, aby súd exekúciu podľa Exekučného poriadku zastavil a zaviazal oprávneného na náhradu trov právneho zastúpenia povinnej, zároveň povinná požiadala o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Súdny exekútor JUDr. M. F. 9. augusta 2001 zaslal okresnému súdu spis na rozhodnutie o námietkach povinnej.

Dňa 16. marca 2004 okresný súd vyzval povinnú na predloženie vyplnených tlačív pre účely rozhodnutia o oslobodení od súdnych poplatkov, ktoré povinná v zmysle výzvy doručila okresnému súdu obratom 13. apríla 2004.

Dňa 3. mája 2004 okresný súd vyzval povinnú prostredníctvom jej právneho zástupcu na predloženie daňového priznania za rok 2003 a následne 27. januára 2005 rovnakú výzvu adresoval aj povinnej osobne.

Povinná 21. februára 2005 doručila okresnému súdu daňové priznanie.

O oslobodení od súdnych poplatkov rozhodol okresný súd 23. marca 2010, keď zároveň v namietanom konaní zamietol námietky povinnej proti exekúcii.

Uznesenie o zamietnutí námietok povinnej proti exekúcii č. k. 25 Er 3560/01-26 z 23. marca 2010 bolo expedované 8. apríla 2010.

Dňa 13. apríla 2010 povinná doručila okresnému súdu odvolanie proti uzneseniu okresného súdu, ktorým zamietol námietky povinnej proti exekúcii.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Er 3560/01.

Ústavný súd si vo svojej doterajšej judikatúre v súvislosti s výkladom obsahu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 20/02, IV. ÚS 41/07).

Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy má každý právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa ustanovenia čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola v primeranej lehote prejednaná súdom.

Ústavný súd vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti konštantne zdôrazňuje, že právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov súdom sa vzťahuje aj na konanie o výkon rozhodnutia a rozhodovanie súdu v exekučnom konaní (napr. III. ÚS 15/03), keďže nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04), pričom ústava v čl. 48 ods. 2 takéto konania z povinnosti súdov konať bez zbytočných prietáhov nevyníma. Aj podľa názoru ESLP by právo na

súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na škodu jednej zo strán. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 dohovoru (obdobne III. ÚS 15/03).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd v rámci právneho kritéria

prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

1. Ústavný súd konštatuje, že exekučné konanie spravidla treba považovať za konanie tak po právnej stránke, ako aj po stránke faktickej (skutkovej) za pomerne jednoduché. Je to dané tým, že o spore účastníkov exekučného konania bolo už právoplatne rozhodnuté vo veci samej exekučným titulom, ktorý je podkladom pre nariadenie exekúcie. Medzi účastníkmi exekučného konania už preto nemôže byť sporné, aké práva prináležia oprávnenému a aké záväzky má povinný voči oprávnenému. Zmyslom exekučného konania je nútená realizácia práv oprávneného, keďže povinný dobrovoľne nesplnil, resp. čiastočne nesplnil povinnosti uložené v právoplatnom exekučnom titule. Ústavný súd konštatuje, že predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je rozhodovanie o námietkach povinnej v exekučnom konaní, ktoré tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej agendy okresných súdov, a preto nemožno namietané konanie hodnotiť z právneho hľadiska ako zložitú. Pokiaľ ide o faktickú zložitú veci, ústavný súd po preskúmaní na vec sa vzťahujúceho spisu, ako aj doterajšieho priebehu namietaného konania dospel k záveru, že ani z faktického hľadiska ju nemožno považovať za zložitú. Ústavný súd vzal do úvahy tiež to, že ani podpredsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení neargumentovala zložitou napadnutej veci.

2. Správanie sťažovateľa ako účastníka sťažnosťou napadnutej časti exekučného konania je druhým kritériom pri rozhodovaní, či v konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu označených práv. Ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by v súvislosti s napadnutou časťou exekučného konania bolo potrebné pripísať na ťarchu sťažovateľa.

3. Napokon ústavný súd posudzoval samotný postup okresného súdu v napadnutom exekučnom konaní, resp. v jeho sťažnosťou napadnutej časti, t. j. v štádiu rozhodovania o námietkach povinnej proti exekúcii.

Z predloženého spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 25 Er 3560/01 ústavný súd zistil, že potom, ako povinná podala 8. augusta 2001 námietky proti exekúcii, okresný súd v napadnutom konaní nekonal, až na ojedinelú výzvu povinnej a jej právneho zástupcu na predloženie dokladov potrebných na rozhodnutie o oslobodení od súdnych poplatkov.

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti už viackrát zdôraznil, že pojem „zbytočné priedahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne aj pojem „v primeranej lehote“ obsiahnutý v čl. 6 ods. 1 dohovoru) je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie toho-ktorého úkonu súdu alebo iného štátneho orgánu. Pri posúdení, či došlo, alebo nedošlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priedahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd na takéto lehoty síce prihliada, ale ich nedodržanie automaticky nevyvoláva porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa ani v týchto prípadoch totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými priedahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priedahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00).

Ak je na jednej strane všeobecný súd viazaný v zákone ustanovenými lehotami na vykonanie procesného úkonu, na druhej strane ich dodržanie nemôže mať za následok porušenie základných zásad civilného procesu, ktoré sú nevyhnutným predpokladom realizácie širšieho základného práva – práva na spravodlivý proces, ktoré majú účastníci konania zaručené v ustanoveniach siedmeho oddielu druhej hlavy ústavy a v príslušných medzinárodných zmluvách o ľudských právach, ktoré majú prednosť pred zákonom (čl. 154c ods. 1 ústavy). V tomto zmysle právo na prerokovanie veci bez zbytočných priedahov a právo na spravodlivý proces nemožno stavať proti sebe ani ich od seba oddeľovať. Porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priedahov v zmysle citovaného článku ústavy nemožno preto vyvodzovať len zo skutočnosti, že štátny orgán dôsledne nepostupoval v zákonom ustanovených lehotách (I. ÚS 86/02).

V danom prípade o námietkach povinnej proti exekúcii rozhodol okresný súd až 23. marca 2010, teda po viac ako 8 rokoch neospravedliteľnej nečinnosti. V tejto súvislosti ústavný súd s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu, t. j. neodôvodnenú nečinnosť okresného súdu v trvaní viac ako 8 rokov, rozhodol, že okresný súd svojím postupom porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

V súlade s § 50 ods. 4 Exekučného poriadku proti rozhodnutiu, ktorým sa vyhovel námietkam, je prípustné odvolanie. Použitím výkladu argumentum a contrario možno vyvodiť, že proti rozhodnutiu, ktorým boli námietky zamietnuté, nie je odvolanie prípustné. Podľa § 374 ods. 4 OSP je však proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakaťa vždy prípustné odvolanie. Ak odvolanie podané v odvolacej lehote oprávnenou osobou smeruje proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakaťa, proti ktorému zákon odvolanie nepripúšťa (§ 202 OSP), rozhodnutie sa podaním odvolania zrušuje a opätovne rozhodne sudca. Podľa § 202 ods. 2 OSP odvolanie nie je prípustné inter alia proti uzneseniu v exekučnom konaní.

Vzhľadom na skutočnosť, že o námietkach proti exekúcii rozhodol okresný súd uznesením č. k. 25 Er 3560/01-26 z 23. marca 2010 prostredníctvom vyššej súdnej úradníčky, podaním odvolania bolo toto uznesenie zrušené, pričom vo veci opätovne rozhodne sudca. Preto vzhľadom na skutočnosť, že v čase rozhodovania ústavného súdu nebolo ešte namietané konanie právoplatne skončené, ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod č. k. 25 Er 3560/01-26 v ďalšom období postupoval bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ žiadal, aby mu bolo priznané finančné zadosťučinenie v sume 6 000 € z dôvodu, že „... nemohol vymáhanú pohľadávku, ktorá ku dnešnému dňu činí viac ako 19 000 €, použiť na rozvíjanie svojej podnikateľskej činnosti...

Nečinnosť okresného súdu pri rozhodovaní o námietkach povinnej proti exekúcii po dobu viac ako 8 rokov mohla spôsobiť, že povinná sa za túto dobu mohla zbaviť svojho majetku a exekučné konanie bude pre nedostatok majetku povinnej neúspešné.“

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia tohto práva, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Zohľadňujúc neprimeranú dĺžku rozhodovania okresného súdu o námietkach proti exekúcii, účel exekúcie, ktorým je nútený výkon právoplatného a vykonateľného rozsudku, ako aj správanie sťažovateľa ako účastníka namietaného konania, ale tiež predmet exekúcie (vymáhanie sumy 180 000 Sk s príslušenstvom) ústavný súd považoval priznanie sumy 4 000 € sťažovateľovi za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde (bod 3 výroku tohto nálezu).

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátkou JUDr. Z. H. (bod 4 výroku tohto nálezu). Sťažovateľ žiadal úhradu trov konania v sume 254,88 €. Vzhľadom na to, že požadované trovy konania neprekračovali sumu podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, ústavný súd ich priznal v sume ním požadovanej.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. augusta 2010